

Briselē, 2026. gada 24. jūnijā
(OR. en)

10465/26

Starpiestāžu lieta:
2025/0544 (CNS)

RECH 279
COMPET 762
IND 410
MI 626
EDUC 268
TELECOM 312
ENER 393
ENV 720
CLIMA 326
AGRI 493
TRANS 416
SAN 475
BIOTECH 79

"A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Padome
Temats:	“Apvārsnis Eiropa” aktu pakete: pētniecības un inovācijas pamatprogramma 2028.–2034. gadam Īpašā programma, ar kuru īsteno pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” – daļēja vispārēja pieeja

Pielikumā pievienots pārskatīts prezidentvalsts teksts.

Visas atsaucē summas tiks ierakstītas pēc sarunu noslēgšanas par daudzgadu finanšu shēmu.

Noteikumi iekavās ir izslēgti no daļējās vispārējās pieejas.

Priekšlikums –

PADOMES LĒMUMS

**ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu
“Apvārsnis Eiropa” 2028.–2034. gadam, nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas
noteikumus un atceļ Lēmumu (ES) 2021/764**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 182. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ¹,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ³,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 182. panta 3. punktu pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa” (“Apvārsnis Eiropa”) 2028.–2034. gadam, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) XXX [atsauce uz pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu], ir jāīsteno ar īpašām programmām, kurās ir paredzēti sīki izstrādāti īstenošanas noteikumi un noteikts to ilgums, kā arī paredzēti par vajadzīgiem uzskatītie līdzekļi.
- (2) Regula (ES) XXX [atsauce uz pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu] nosaka pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” vispārīgos un konkrētos mērķus, struktūru un veicamo darbību pamatvirzienus, savukārt šajā īpašajā programmā, ar kuru īsteno pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” (“īpašā programma”), būtu jānosaka darbības mērķi un darbības konkrētām pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” daļām. Regulā (ES) XXX izklāstītie īstenošanas noteikumi pilnībā attiecas arī uz šo īpašo programmu.
- (2.a) Lai panāktu vislabāko iespējas labāku ietekmi uz īpašās programmas mērķiem, kā arī uz prioritātēm, kas jānosaka ar pārvaldības mehānismiem, būtu jānodrošina koordinēta pieeja dažādiem instrumentiem un darbībām, ko izmanto īpašās programmas īstenošanai.
- (3) Attiecībā uz zinātnisko un tehnoloģisko saturu, kas iekļauts īpašās programmas daļā, kura aptver Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) ar kodolenerģiju nesaistītās tiešās darbības, ir notikusi apspriešanās ar *JRC* valdi, kas izveidota ar Komisijas Lēmumu Nr. 96/282/Euratom ⁴.
- (4) Šajā Padomes lēmumā ir noteikts īpašās programmas indikatīvais finansējums.

⁴ Komisijas Lēmums 96/282/Euratom (1996. gada 10. aprīlis) par Kopīgā pētniecības centra reorganizāciju (OV L 107, 30.4.1996., 12. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

- (5) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus īpašās programmas īstenošanai ar darba programmām, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁵.
- (5.a) Darba programmu mērķim vajadzētu būt vienkāršošanai, elastībai un pieejamības nodrošināšanai pieteikumu iesniedzējiem. Stratēģiski noteiktajās tematiskajās prioritārajās jomās būtu jānodrošina līdzsvarota pieeja starp augšupējām darbībām un iepriekš noteiktiem tematiem. Darba programmām būtu jāsamazina tematu skaits, jāsaīsina to apraksti un jāierobežo viena projekta tematu skaits, tādējādi veicinot atvērtāku un konkurētspējīgāku procesu un sniedzot pieteikumu iesniedzējiem lielāku brīvību paredzēt sev dažādus ceļus attiecīgo pētniecības un inovācijas mērķu sasniegšanai.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13.–18. lpp.).

- (5.b) Lai nodrošinātu programmas saskaņotu un stratēģisku ievirzi un lai dalībvalstis varētu sniegt stratēģisku ieguldījumu agrīnā posmā pirms darba programmu izstrādes, stratēģisko prioritāšu noteikšanas process būtu jāsāk ar attiecīgu analīzi, tostarp no jauno tehnoloģiju novērošanas centra, nākotnes plānošanas ziņojumiem, kā arī ar pierādījumos balstītu ieinteresēto personu ieguldījumu, kam seko Eiropas Pētniecības telpas un inovācijas jautājumu komitejas (*ERAC*) ieteikumi. Šie ieteikumi būtu jāņem vērā, Komisijai sagatavojot pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” daudzgadu stratēģisko dokumentu, kas aptver programmas četrus pīlārus. Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” daudzgadu stratēģiskā dokumenta daļai, kas attiecas uz II pīlāra konkurētspējas komponentu, vajadzētu būt tādai pašai kā EKF daudzgadu stratēģiskā dokumenta daļai, kas attiecas uz II pīlāra konkurētspējas komponentu. “Apvārsnis Eiropa” programmas komitejas stratēģiskajai konfigurācijai pirms darba programmu sagatavošanas būtu jāsniedz Komisijai ieteikumi par “Apvārsnis Eiropa” vispārējo stratēģisko virzību un prioritātēm. Stratēģiskajai konfigurācijai padomdevējas lomā būtu jākalpo arī par forumu, kura mērķis ir veicināt sadarbību un informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm jautājumos, kas saistīti ar šo regulu. Tam būtu arī jāpalīdz nodrošināt saskaņotību un sinerģiju ar citām Savienības programmām un instrumentiem, lai maksimāli palielinātu ietekmi un izvairītos no pārklāšanās visā inovācijas procesā. Konkrēti, darbojoties kā padomdevējam, tam būtu jānodrošina pienācīga koordinācija, tostarp kopīgas sanāksmes, ar Vispārējo komiteju, kas izveidota saskaņā ar Regulu (ES) XXX [EKF], nolūkā pievērsties kopīgi svarīgiem jautājumiem saistībā ar pētniecību, inovāciju un konkurētspēju, jo īpaši “Apvārsnis Eiropa” II pīlāra konkurētspējas komponenta stratēģiskajai ievirzei un prioritātēm.

- (5.c) Komisijai būtu regulāri jāinformē programmas komiteja par īpašās programmas īstenošanas vispārējo progresu un laikus jāsniedz tai informācija par visām darbībām un komponentiem. Minētajai informācijai būtu jāietver: informācija par atsevišķiem projektiem, kas dos iespēju katru priekšlikumu uzraudzīt visā tā darbības ciklā, īpašu uzmanību pievēršot šādiem jautājumiem: iesniegtie priekšlikumi; katra priekšlikuma izvērtēšanas rezultāti; dotācijas nolīgumi; izbeigtie un pabeigtie projekti. Informācija par katra uzaicinājuma un projekta īstenošanas rezultātiem, īpašu uzmanību pievēršot šādiem jautājumiem: katra uzaicinājuma rezultāti; priekšlikumu izvērtējuma punktu skaits un no tā izrietošie grozījumi attiecīgajā sarindojuma sarakstā; pieprasītie priekšlikumu pielāgojumi; iznākums sarunām par dotācijas nolīgumiem; projektu īstenošana, tostarp informācija par maksājumiem un projektu iznākumu; priekšlikumi, kurus neatkarīgie eksperti novērtējuši atzinīgi, bet Komisija noraidījusi. Informācija par programmas īstenošanu, tostarp atbilstoša informācija, kas attiecas uz “Apvārsnis Eiropa” līmeni, īpašo programmu, katru konkrēto mērķi un saistītajām tēmām, kā arī sinerģija ar citām atbilstošām Savienības programmām. Informācija par pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” budžeta komponentu un apakškomponentu izpildi.
- (6) Ņemot vērā īpašās programmas būtisko finansiālo ietekmi, lai pieņemtu darba programmas, būtu jāizmanto Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 182/2011 paredzētās pārbaudes procedūras, izņemot attiecībā uz EPP, kur tiks izmantota konsultēšanās procedūra.
- (7) Īpašā programma aizstāj “Apvārsnis Eiropa” īpašo programmu, kas izveidota ar Padomes Lēmumu (ES) Nr. 2021/764 ⁶. Tādēļ Padomes lēmums (ES) 2021/764 būtu jāatceļ.

⁶ Padomes Lēmums (ES) 2021/764 (2021. gada 10. maijs), ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, un atceļ Lēmumu 2013/743/ES (OV L 167 I, 12.5.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>).

- (8) Īpašā programma būtu jāīsteno saskaņā ar tiesiskuma principu un tiesībām un principiem, kas izklāstīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, un tai būtu jāatbilst Savienības un dalībvalstu starptautiskajām saistībām, kas izriet no starptautiskajiem instrumentiem, kuru puses tās ir, tostarp no Eiropas Savienības Pamattiesību hartas un Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas un tās papildu protokoli, tādiem instrumentiem kā ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo lēmumu izveido īpašo programmu, ar kuru daudzgadu finanšu shēmas (“DFS”) 2028.–2034. gadam periodā īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” (“īpašā programma”), kā noteikts Regulas XXX [atsauce uz Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu] 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā.
2. [Šis lēmums nosaka īpašās programmas budžetu 2028.–2034. gadam, noteikumus par īpašās programmas īstenošanu un darbības, kas jāveic saskaņā ar īpašo programmu.]
3. Pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” definīcijas, mērķi, struktūra un budžets, kas noteikti Regulā XXX [atsauce uz Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu], attiecas arī uz īpašo programmu.

Darbības mērķi

1. Īpašā programma sekmē Regulas XXX [atsauce uz Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu] 3. pantā noteikto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Īpašās programmas darbības mērķi ir šādi:
 - a) veicināt izcilu zinātnisko pētniecību un pasaulē vadošo pētniecības iestāžu radīšanu;
 - b) atbalstīt pētnieku mobilitāti, apmācību un karjeras attīstību;
 - c) piesaistīt un noturēt izcilus pētniekus Eiropā;
 - d) veicināt un stiprināt sadarbību un daudzdisciplīnu pieeju, arī ar sociālo zinātņu un humanitāro zinātņu palīdzību, lai radītu jaunas zināšanas;
 - e) uzlabot zināšanu valorizāciju un veicināt pētniecības un inovācijas rezultātu izmantošanu, tostarp ar standartizācijas darbībām;
 - f) savienot un attīstīt pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūras visā Eiropas pētniecības telpā (EPT), lai nodrošinātu transnacionālu piekļuvi, un optimizēt to izmantošanu;
 - g) atbalstīt dziļo tehnoloģiju un inovatīvu jaunuzņēmumu izveidi un attīstību;
 - h) veicināt tehnoloģiju ieviešanu un revolucionāru inovāciju demonstrācijas;
 - i) palielināt paplašināšanas valstu un pārejas valstu, kas minētas Regulas XXX [atsauce uz Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu] 19. pantā, pētniecības organizāciju dalību;
 - j) sekmēt atvērtu zinātņi un nodrošināt pamanāmību sabiedrībai un atvērtu piekļuvi rezultātiem, ja tas ir iespējams.

[3. pants

Budžets

1. Saskaņā ar Regulas XXX [atsauce uz Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu] 6. panta 1. punktu īpašās programmas īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmā no 2028. līdz 2034. gadam ir 175 002 000 000 EUR faktiskajās cenās.
2. Šā panta 1. punktā minēto summu sadala starp daļām, kas noteiktas Regulas XXX [atsauce uz Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu] 6. panta 2. punktā.]

4. pants

Darba programmas

1. Īpašo programmu īsteno ar šā panta 2. punktā minēto darba programmu palīdzību saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 110. pantu. Komisija regulāri un jau no agrīna posma informē 18. pantā minēto komiteju par īpašās programmas netiešo darbību īstenošanas vispārējo progresu, arī tāpēc, lai komiteja laikus varētu sniegt attiecīgu ieguldījumu darba programmu sagatavošanā.

Neskarot pirmo daļu, darba programmas nosaka:

- a) darbības, finansējuma veidu un saistīto budžetu;
- b) atbilstības un piešķiršanas kritērijus, kas noteikti Regulā [“Apvārsnis Eiropa”];
- c) vienotu finansējuma likmi katrai darbībai;
- e) darbības, uz kurām attiecas īpaši noteikumi, jo īpaši par pētniecības drošību, rezultātu īpašumtiesībām, valorizāciju un izplatīšanu, nodošanu un licencēšanu, kā arī par tiesībām piekļūt rezultātiem;
- ea) izvērtējuma pārskatīšanas procedūru.

- 1.a Šā panta 2. punktā minētās darba programmas ietver šā lēmuma 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem atsevišķas darba programmas darbību īstenošanai šādos komponentos, kas noteikti 1. panta 3. punktā. Sastāvi, kas izklāstīti 18. panta 2. punktā, ir atbildīgi par savu attiecīgo daļu darba programmās:
- a) par Eiropas Pētniecības padomi (EPP), kuras darba programmu nosaka EPP Zinātniskā padome, kā noteikts 7. panta 9. punkta a) apakšpunkta ii) punktā, – saskaņā ar 18. panta 3. punktu. Komisija atkāpjas no EPP Zinātniskās padomes noteiktās darba programmas tikai saskaņā ar 7. panta 4. punkta otro daļu; šādā gadījumā Komisija darba programmu pieņem ar īstenošanas aktu saskaņā ar 18. panta 4. punktu; Komisija šādu rīcību pienācīgi pamato;
 - b) par Eiropas Inovācijas padomi (EIP), kuras darba programma tiek sagatavota, ņemot vērā EIP valdes ieteikumus, kā noteikts 12. panta 1. punkta b) apakšpunktā, – saskaņā ar 18. panta 4. punktu;
 - c) par Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām (*MSCA*), Sabiedrību, Eiropas inovācijas ekosistēmām, Eiropas Pētniecības telpu, Pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūrām, Dalības paplašināšanu un izcilības izplatīšanu – saskaņā ar 18. panta 4. punktu;
 - d) par *JRC*, kura daudzgadu darba programmā ņem vērā *JRC* valdes atzinumu, kas minēts Lēmumā 96/282/Euratom;
 - da) par Eiropas partnerībām, kas balstītas uz darba programmu.

3. [Pētniecības un inovācijas darbības, kas minētas Regulas XXX [atsauce uz Eiropas Konkurētspējas fonda regulu] IV–VII nodaļās aprakstītajos politikas logos, iekļauj īpašā darba programmu daļā, ar ko īsteno attiecīgos īpašos mērķus, kas minēti Regulas XXX [atsauce uz Eiropas Konkurētspējas fonda regulu] 3. panta 2. punkta a)–d) apakšpunktā. Minētās darba programmas pieņem saskaņā ar Regulas XXX [atsauce uz Eiropas Konkurētspējas fonda regula] 15. un 84. pantu.]

5. pants

Eiropas partnerības

1. Eiropas partnerībām piemēro skaidru dzīves cikla pieeju, tostarp to identificēšanu, atlasī, īstenošanu un uzraudzību, kā arī Savienības finansējuma pakāpenisku izbeigšanu, pamatojoties uz šajā pantā paredzētajiem noteikumiem. Komisija un dalībvalstis sadarbojas visos partnerības dzīves cikla posmos. Jo īpaši dalībvalstis jau agrīnā posmā tiek iesaistītas saskaņota partnerības portfeļa identificēšanā.
- 1.a Eiropas partnerības atlasa saskaņā ar konkurētspējīgu, atvērtu, nediskriminējošu un pārredzamu procedūru, kuras pamatā ir kvantitatīvu kritēriju kopums un spēcīga portfeļa pieeja, kā rezultātā tiek izveidots saskaņots un papildinošs iniciatīvu kopums. Papildus Regulas (ES) XXX [atsauce uz Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu] 11. pantā noteiktajām prasībām kandidātpartnerības atbilst šādiem atlases kritērijiem:
- a) portfeļa atbilstība – ir nodrošināta partnerības portfeļa vispārējā konsekvence un saskaņotība, ar noteikumu, ka kandidātes atbilst visiem atlases kritērijiem un apliecina atbilstību stratēģiskam, saskaņotam un papildinošam darbību portfelim;
 - b) kritiskā masa – partnerību budžets (Savienības un partneru iemaksas) atbilst to darbības ilgumam, nodrošinot pietiekamus resursus, lai finansētu vismaz vienu būtisku uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus gadā;

- c) partneru sastāvs – ja vien nav pienācīgi pamatotu iemeslu, ir jānodrošina publisko struktūru no vismaz desmit dalībvalstīm un/vai attiecīgā gadījumā privāto struktūru, kas pārstāv būtiskus to attiecīgo ekosistēmu segmentus, dalība, tādējādi nodrošinot nozīmīgu ieinteresēto personu plašu un līdzsvarotu iesaisti;
- d) nozīmīgums Eiropas mērogā – partnerībām ir Eiropas mēroga nozīme, kas iegūta tostarp ar plašu un dažādotu sadarbību visā Eiropā, un tās iesaistās attiecīgās pētniecības un inovācijas ekosistēmās;
- e) uz mērķuzdevumiem vērsta pieeja – partnerības savas darbības laikā formulē skaidrus, izmērāmus un laikā ierobežotus mērķus, kas ir noderīgi uzraudzības, novērtēšanas un izvērtēšanas vajadzībām;
- f) īstenošanas plāns – partneri *ex ante* izstrādā īstenošanas plānu, tajā iekļaujot galveno snieguma rādītāju kopumu, lai sekotu progresam, un izplatīšanas un valorizācijas darbības, tostarp darbības, kas ļauj pakāpeniski atteikties no Savienības finansējuma;
- h) pārmantotās aktivitātes – ja kandidātpartnerības balstās uz iepriekšējām iniciatīvām, tiek apliecināta iepriekšējo partnerību efektivitāte, lietderība un ietekme.

1.b Eiropas partnerības visā to īstenošanas laikā nodrošina:

- a) pārredzamu pārvaldības kārtību un noteikumus, kuri balstās uz kopējām pamatnostādņēm, tostarp rīcības kodeksus, lai nodrošinātu partnerību atklātu un pārredzamu darbību;
- b) iniciatīvas pastāvīgu atvērtību, izmantojot skaidrus un pārredzamus pievienošanās un izstāšanās kritērijus, tostarp atklātus un uz konkursu balstītus uzaicinājumus potenciālām jaunām partnerorganizācijām, un tādu partneru un ieinteresēto personu iesaisti, kas pārstāv dažādas nozares, sabiedrības grupas un jomas, tai skaitā ja nepieciešams, attiecīgo starptautisko partneru un ieinteresēto personu iesaisti, pietiekami ņemot vērā ekonomikas un pētniecības drošību;

- c) pārredzamību – partnerības demonstrē pārredzamību attiecībā uz prioritāšu un mērķu noteikšanu, tai skaitā gaidāmajiem rezultātiem un ietekmi;
- d) elastību, savlaicīgi pārskatot galvenos dokumentus, piemēram, stratēģiskās pētniecības un inovācijas programmas (*SRIA*) un pārejas stratēģijas, kas vajadzības gadījumā pielāgotas, lai nodrošinātu atbilstību un īstenojamību;
- e) pastāvīgu uzraudzību, tostarp progresu izsekošanu virzībā uz tādiem partnerībām noteiktiem kopīgiem rādītājiem kā partneru iemaksas, izmaksu efektivitāte un atvērtība jauniem partneriem;
- f) sīkāku informāciju par vērtēšanas procesu un rezultātus visiem izsludinātajiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus Eiropas partnerību satvarā, kuri laicīgi jādara pieejami programmas komitejai;
- g) datu stratēģiju – datu stratēģijā iekļauj noteikumus par partnerības laikā radīto datu izmantošanu un nodrošina datu pieejamību vismaz 10 gadus pēc tās beigām saskaņā ar *FAIR* datu principiem;
- h) MVU un augošo uzņēmumu integrāciju – attiecīgā gadījumā partnerības formulē skaidras stratēģijas nolūkā veicināt MVU un augošo uzņēmumu iekļaušanu inovācijas ciklā, ņemot vērā to īpašās vajadzības un problēmas;
- j) ja Eiropas partnerības netiek atjaunotas, tās īsteno atbilstīgus pasākumus, pamatojoties uz to pārejas stratēģijās noteiktajiem darbības pakāpeniskas izbeigšanas pasākumiem.

1.c Partnerību kopīgos rādītājus nosaka, pamatojoties uz kopīgiem rādītājiem, kas noteikti Regulā XXX [atsauce uz Snieguma regulu], un uz divgadu uzraudzības ziņojumiem par Eiropas partnerību sniegumu saskaņā ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” 2021.–2027. gadam.

- 1.d Eiropas partnerības savus galīgos uzaicinājumus izsludina līdz 2034. gada 31. decembrim. Eiropas partnerības nosaka un īsteno labākos pārejas veidus. Ņemot vērā *ex ante* sagatavotās pārejas stratēģijas, partnerībām veic neatkarīgu novērtējumu, nosakot, vai ir sasniegti to mērķi, vai partnerības pieeja ir piemērota un vai tās joprojām ir būtiskas Savienības politikas prioritātēm. Šajā novērtējumā būtu jāiekļauj ieteikums par efektīvāko politikas intervences režīmu jebkādām turpmākām darbībām.
- 1.e Ja iepriekš minētās prasības netiek izpildītas, Komisija var samazināt, apturēt vai izbeigt Savienības finansējumu vai veikt citus piemērotus pasākumus. Dalībvalstis tiek laikus informētas par šādiem pasākumiem.

II nodaļa

Zinātnes izcilība

6. pants

Eiropas Pētniecības padome

1. Komisija izveido Eiropas Pētniecības padomi ("EPP"), kuras uzdevums ir īstenot tās darbības saskaņā ar I daļu Regulā XXX [atsauce uz Pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" regulu] "Zinātnes izcilība", kuras ir saistītas EPP. EPP ir Eiropas Pētniecības padomes, kas tika izveidota ar Lēmumu (ES) 2021/764, pēctece.
2. EPP sastāvā ir 7. pantā minētā neatkarīgā EPP Zinātniskā padome un 8. pantā minētā īpaši izveidotā īstenošanas struktūra.
3. EPP Zinātnisko padomi vada priekšsēdētājs ("EPP priekšsēdētājs"), kuru izraugās no vadošu un starptautiski atzītu zinātnieku vidus.

4. EPP priekšsēdētāju ieceļ Komisija pārredzamā darbā pieņemšanas procesā, kurā piedalās neatkarīga specializēta atlases komiteja. Darbā pieņemšanas procesu un izraudzīto kandidātu apstiprina EPP Zinātniskā padome. EPP priekšsēdētāja amata pilnvaru laiks ir ierobežots uz četriem gadiem, un to var atjaunot vienu reizi.
5. EPP priekšsēdētājs vada EPP Zinātnisko padomi un nodrošina EPP Zinātniskās padomes vadošo lomu un tās sadarbību ar EPP specializēto īstenošanas struktūru un pārstāv EPP Zinātnisko padomi zinātnes pasaulē.
- 5.a EPP priekšsēdētājs vismaz 80 % no sava darba laika būtībā velta EPP darbībai. EPP specializētā īstenošanas struktūra sniedz EPP priekšsēdētājam nepieciešamo atbalstu tā funkciju veikšanai.
7. EPP darbojas atbilstoši saviem galvenajiem principiem – izcilība zinātnē, atvērtā zinātne, autonomija, efektivitāte, lietderība, pārredzamība, pārskatatbildība un pētniecības godprātība. Tā nodrošina to, ka tiek turpinātas tās EPP darbības, ko veic saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES) 2021/764.
8. Ar EPP aktivitātēm, izmantojot augšupēju pieeju, atbalsta progresīvos pētījumus, kurus visās jomās veic vadošie pētnieki un viņu komandas, kas savstarpēji konkurē Eiropas līmenī, tostarp pētnieki karjeras sākumposmā.
9. Komisija rīkojas kā EPP autonomijas un veseluma garants un nodrošina tai uzticēto uzdevumu pienācīgu izpildi.
10. Komisija nodrošina, ka EPP darbību īstenošana atbilst šā panta 7. punktā minētajiem principiem un 7. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētajai EPP Zinātniskās padomes izstrādātajai vispārējai stratēģijai EPP.

EPP Zinātniskā padome

1. EPP Zinātniskās padomes sastāvā ir līdz pat 22 neatkarīgi zinātnieki, inženieri un akadēmiskie darbinieki ar vislabāko reputāciju un atbilstošām speciālajām zināšanām, to vidū sievietes un vīrieši no dažādām vecuma grupām, nodrošinot daudzu un dažādu pētniecības jomu pārstāvību un ģeogrāfiskās izcelsmes daudzveidību. Viņi darbojas privātpersonas statusā neatkarīgi no ārēju interešu ietekmes. EPP Zinātniskās padomes locekļus ieceļ Komisija neatkarīgā un pārredzamā viņu apzināšanas procedūrā, par kuru tā ir vienojusies ar EPP Zinātnisko padomi un kura ietver atklātu apspriešanos ar zinātnieku kopienu un ziņojuma sagatavošanu Eiropas Parlamentam un Padomei.
2. EPP Zinātniskās padomes locekļu pilnvaru laiks nepārsniedz četrus gadus, un to var atjaunot vienu reizi, pamatojoties uz rotācijas sistēmu, kas nodrošina EPP Zinātniskās padomes darba nepārtrauktību.
3. EPP Zinātniskā padome no sava vidus ievēlē trīs priekšsēdētāja vietniekus, kas palīdz EPP priekšsēdētājam pārstāvēt padomi un organizēt tās darbu. Minētajiem trim priekšsēdētāja vietniekiem sniedz atbalstu, lai nodrošinātu pienācīgu vietējo administratīvo palīdzību viņu izcelsmes iestādēs.
- 3.a EPP Zinātniskās padomes locekļi par uzdevumu pildīšanu saņem honorāru, un attiecīgā gadījumā tiek atlīdzināti arī ceļa un uzturēšanās izdevumi.
4. EPP Zinātniskā padome savus uzdevumus veic tikai un vienīgi īpašās programmas darbības jomā un vajadzībām. Šajā sakarā tā nosaka:
 - a) EPP vispārējo stratēģiju;
 - b) darba programmu, kas paredzēta EPP darbību īstenošanai;

- c) metodes un procedūras salīdzinošajai izvērtēšanai un priekšlikumu novērtēšanai, uz kuru pamata atlasa finansējamos projektus;
- d) savu nostāju visos jautājumos, kuri no zinātnes perspektīvas varētu vairot EPP sasniegumus un ietekmi un veikto pētījumu kvalitāti;
- e) rīcības kodeksu, kur cita starpā apskatīts arī interešu konfliktu novēršanas jautājums;
- f) EPP priekšsēdētāja vietnieku ievēlēšanas procedūru.

No nostājām, ko EPP Zinātniskā padome izstrādājusi atbilstoši pirmajai daļai, Komisija atkāpjas tikai tad, ja tā uzskata, ka nav ievēroti šā lēmuma noteikumi. Minētajā gadījumā, lai turpinātu īpašās programmas īstenošanu un tās mērķu sasniegšanu, Komisija pieņem pasākumus, izklāstot un pienācīgi pamatojot punktus, kuros tā atkāpjas no EPP Zinātniskās padomes nostājām.

- 5. EPP Zinātniskā padome informē Komisiju par pētniecības tendencēm, datiem un visiem jautājumiem, kas attiecas uz politikas veidošanu, un šajā sakarā var veikt analīzi, kuru Komisija dara zināmu dalībvalstīm.
- 6. EPP Zinātniskā padome un Komisija tiekas vismaz divas reizes gadā, lai rīkotu plašu un savlaicīgu viedokļu apmaiņu saistībā ar EPP stratēģijas izstrādi un īstenošanu un Komisijas politikas veidošanu.
- 7. EPP Zinātniskā padome garantē attiecīgā pasākuma kvalitāti no zinātniskā viedokļa un pilnīgi patstāvīgi lemj, kāda veida pētījumus finansēt.
- 8. EPP Zinātniskā padome rīkojas vienīgi EPP interesēs saskaņā ar 6. panta 7. punktā izklāstītajiem principiem. Tā rīkojas godprātīgi un atbildīgi, un savus pienākumus veic efektīvi, nodrošinot pēc iespējas lielāku pārredzamību.

9. Saistībā ar īpašās programmas īstenošanu un, lai pildītu šos uzdevumus, EPP Zinātniskā padome veic turpmāk minēto:

a) attiecībā uz zinātnisko stratēģiju:

- i. izveido EPP vispārējo zinātnisko stratēģiju, ņemot vērā zinātnes iespējas un Eiropas zinātnes vajadzības;
- ii. izveido darba programmu un izstrādā EPP atbalsta pasākumu kopumu saskaņā ar tās zinātnisko stratēģiju;
- iii. izstrādā vajadzīgās Eiropas un starptautiskās iniciatīvas informētības un sadarbības jomā, lai uzlabotu EPP pamanāmību labākajiem pētniekiem Savienībā un citās pasaules daļās, saskaņā ar tās zinātnisko stratēģiju;

b) attiecībā uz zinātnisko pārvaldību, uzraudzību un kvalitātes kontroli:

- i. nodrošina pasaules klases salīdzinošās izvērtēšanas sistēmu, kas balstīta uz izcilību zinātnē un pilnībā pārredzamu, taisnīgu un neatkarīgu priekšlikumu izvērtēšanu, nosakot nostājas jautājumos par to, kā īstenojami un pārvaldāmi uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus, kā arī par novērtēšanas kritērijiem, salīdzinošās izvērtēšanas procesiem, arī ekspertu izvēli, salīdzinošās izvērtēšanas un priekšlikumu izvērtēšanas metodēm, kā arī vajadzīgajiem īstenošanas noteikumiem un pamatnostādņēm, uz kuru pamata EPP Zinātniskās padomes pārraudzībā tiks izvēlēti finansējamie priekšlikumi;
- ii. nāk klajā ar priekšlikumu, uz kura pamata ieceļ ekspertus EPP progresīvo pētniecības darbību gadījumā;
- iii. nodrošina, ka EPP dotācijas tiek īstenotas saskaņā ar vienkāršām un pārredzamām procedūrām, kurās galvenā uzmanība tiek pievērsta izcilībai, kuras veicina iniciatīvu un kuras apvieno elastīgumu un atbildību, nepārtraukti uzraugot darbību un īstenošanas kvalitāti;

- iv. pārskata un izvērtē EPP sasniegumus un EPP finansēto pētījumu kvalitāti un ietekmi, un attiecīgi sniedz ieteikumus un norādījumus korektīvām vai turpmākām darbībām;
 - v. nosaka nostājas par jebkuru citu jautājumu, kas skar EPP pasākumu sasniegumus un to ietekmi, kā arī saskaņā ar šo pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” daļu veiktās pētniecības kvalitāti;
- c) attiecībā uz komunikāciju un izplatīšanu:
- i. uzlabo EPP tēlu un pamanāmību pasaulē, organizējot komunikācijas un informatīvus pasākumus, tostarp zinātniskas konferences, ar mērķi popularizēt EPP pasākumus un sasniegumus un EPP finansēto projektu rezultātus zinātnieku un galveno ieinteresēto personu vidū un plašā sabiedrībā;
 - ii. vajadzības gadījumā konsultējas ar zinātniekiem, inženieriem un akadēmiskajām aprindām, reģionu un valstu finansēšanas aģentūrām un citām ieinteresētajām personām;
 - iii. regulāri ziņo Komisijai par pašas veiktajiem pasākumiem.

8. pants

EPP specializētā īstenošanas struktūra

1. EPP specializētā īstenošanas struktūra ir atbildīga par šā īpašās programmas komponenta administratīvo īstenošanu un izpildi. Galvenais, struktūra ievieš vērtēšanas procedūras, salīdzinošās izvērtēšanas un atlases procedūras atbilstoši Zinātniskās padomes izstrādātajai stratēģijai, kā arī nodrošina dotāciju finansiālo un zinātnisko pārvaldību.

EPP specializētā īstenošanas struktūra atbalsta EPP Zinātnisko padomi visu 7. pantā minēto uzdevumu izpildē, arī zinātniskās stratēģijas izstrādē, darbību pārraudzīšanā un EPP sasniegumu pārskatīšanā un izvērtēšanā, kā arī tās informatīvo un saziņas pasākumu organizēšanā. EPP specializētā īstenošanas struktūra arī nodrošina piekļuvi vajadzīgajiem dokumentiem un datiem, kas ir tās rīcībā, kā arī informē EPP Zinātnisko padomi par saviem pasākumiem.

Lai ar EPP specializēto īstenošanas struktūru nodrošinātu efektīvu saziņu par stratēģijas un darbības jautājumiem, EPP Zinātniskās padomes vadība un EPP specializētās īstenošanas struktūras direktors regulāri rīko koordinācijas sanāksmes.

2. Komisija nodrošina, ka EPP specializētā īstenošanas struktūra stingri, efektīvi un pietiekami elastīgi ievēro tikai un vienīgi EPP mērķus un prasības. Lai izpildītu 6. un 7. pantā un šajā pantā noteiktos pienākumus, savu budžeta izpildes pienākumu sakarā Komisija:
 - a) nodrošina EPP Zinātniskās padomes darba nepārtrauktību un atjaunošanu, kā arī atbalsta pastāvīgo Apzināšanas komiteju, lai apzinātu nākamās EPP Zinātniskās padomes locekļus;
 - b) nodrošina EPP specializētās īstenošanas struktūras darba nepārtrauktību, kā arī uzdevumu un pienākumu deleģēšanu, ņemot vērā EPP Zinātniskās padomes viedokli;
 - c) nodrošina, ka EPP specializētā īstenošanas struktūra īsteno visus savus uzdevumus un pienākumus;
 - d) ieceļ EPP specializētās īstenošanas struktūras direktoru un vadības locekļus, ņemot vērā EPP Zinātniskās padomes viedokli;

- e) nodrošina, ka laicīgi tiek pieņemta EPP darba programma, nostājas par īstenošanas metodoloģiju un vajadzīgie īstenošanas noteikumi, to vidū EPP noteikumi par priekšlikumu iesniegšanu un EPP dotācijas paraugnotīgums, ņemot vērā EPP Zinātniskās padomes viedokļus;
- ea) regulāri un savlaicīgi informē EPP programmas komitejas sastāvu par EPP darbību īstenošanu un apspriežas ar to;
- f) atbildot par vispārējo Programmas īstenošanu, pārbauda EPP specializēto īstenošanas struktūru un izvērtē tās sniegumu.

9. pants

Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības

1. Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības (*MSCA*) ir vērstas uz augšupējiem, pētnieku ierosinātiem pētījumiem, kuru pamatā ir vienīgi zinātniskā izcilība, lai atbalstītu pētnieku karjeru, prasmju pilnveidi un mobilitāti, īpašu uzmanību pievēršot pētniekiem karjeras sākumposmā, vienlaikus saglabājot atvērtību visiem karjeras posmiem.
2. *MSCA* ir atvērtas jebkurai zinātnes jomai saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību un Līgumu, ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienību. Pienācīgi pamatotos gadījumos, ja rodas īpašas vajadzības un kļūst pieejams papildu finansējums, *MSCA* var tikt vērstas uz konkrētām darbībām konkrētās tematiskajās prioritātēs, pētniecības un inovācijas iestāžu veidiem vai ģeogrāfiskajām atrašanās vietām, lai reaģētu uz Savienības mainīgajām prasībām un vajadzībām attiecībā uz prasmēm, pētnieku apmācību, karjeras attīstību un zināšanu apmaiņu, tiecoties uz Savienības stratēģisko autonomiju.

3. *MSCA* īstenošana:

- a) piedāvā pievilcīgus apstākļus un iespējas karjeras attīstībai, palīdzot risināt sistēmiskus jautājumus, kas saistīti ar karjeras nestabilitāti un nestabilitāti pētniecības nozarē. *MSCA* aktīvi atbalsta principus, kas izklāstīti Eiropas pētnieku hartā, veicinot taisnīgu pieņemšanu darbā, pārredzamas procedūras un uz nopelniem balstītu virzību ⁷;
- c) veicina darba un privātās dzīves līdzsvaru, daudzveidību un iekļautību, nosakot augstus darba apstākļu standartus visā Eiropas Pētniecības telpā.

10. pants

Kopīgais pētniecības centrs

- 1. Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) darbības papildina netiešās darbības, ar kurām atbalsta ilgtermiņa politikas mērķus. Lai to panāktu, *JRC* sadarbojas ar starptautiskām, valsts, reģionālām un vietējām ieinteresētajām personām, arī izmantojot zinātniskās sadarbības nolīgumus.

JRC darbības:

- ir elastīgas un atbilstīgas mainīgajām politikas vajadzībām;
- veicina sinerģijas ar citām ES investīcijām;
- ir vērstas uz šādām jomām:
 - i. zinātniskais un tehniskais atbalsts Savienības politikas prioritātēm, sevišķi (bet ne tikai) tām prioritātēm, kas noteiktas Eiropas Konkurētspējas fonda satvarā, un tām, kas noteiktas pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” I, II, III un IV daļā;

⁷ Padomes Ieteikums C/2023/1640 (2023. gada 18. decembris) par Eiropas satvaru pētniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības talantu piesaistīšanai un noturēšanai Eiropā, <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj/lav>.

- ii. zināšanu integrācija un politikas ietekme;
- iii. teritoriālā attīstība un dalībvalstu atbalsts;
- iv. zinātniskā izcilība un starptautiskā sadarbība;
- v. atvērtā zinātne, zināšanu apmaiņa un spēju veidošana.

III nodaļa

Konkurētspēja un sabiedrība

11. pants

Kopdarbīga pētniecība un inovācija

1. Regulas XXX [atsauce uz Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu] 15. pantā minētās kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības īsteno:
 - a) attiecībā uz II pīlāra komponentu “Konkurētspēja” – tādas darba programmas īpaši atvēlētā daļā, kura pieņemta saskaņā ar Regulas [EKF] 15. panta 1.a punktu. Šīs darbības aptver pētniecības un inovācijas darbības politikas logos, kas aprakstīti Eiropas Konkurētspējas fonda regulas IV–VII nodaļā, saskaņā ar Regulas XXX [atsauce uz pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" regulu] noteikumiem;
 - b) attiecībā uz II pīlāra komponentu “Sabiedrības” – darba programmā, kas pieņemta saskaņā ar 4. panta 2. punktu. Šo pētniecības un inovācijas darbību mērķis ir virzīt sabiedrības un kultūras pārveidi, kā arī atbalstīt uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanu uz nākotni orientētai un noturīgai sabiedrībai:
 - i) izprast ģeopolitisko pārmaiņu, jauno tehnoloģiju, vides, klimata un demogrāfisko pārmaiņu ietekmi un izstrādāt darbības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu veselīgu, ilgtspējīgu un noturīgu sabiedrību un teritoriālo pārvaldību, kas rūpējas par iedzīvotāju labklājību;

- ia) veicināt demokrātiskas, kultūras ziņā daudzveidīgas, iekļaujošas, sociāli taisnīgas, drošas un miermīlīgas sabiedrības un virzīt demokrātisku pārvaldību un inovāciju sabiedrisko pakalpojumu jomā;
- ib) saglabāt Eiropas kultūru un kultūras mantojumu un stiprināt kultūras un radošās nozares un industrijas.

3. Šīs Programmas II pīlāra ietvaros atbalstu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/695 8. pantu izveidoto ES misiju pētniecības un inovācijas daļai sniedz līdz 2030. gadam. Atbalstu, ko no pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” sniedz pētniecības un inovācijas darbībām saistībā ar Jaunā Eiropas “Bauhaus” (JEB) mehānismu, papildina ar darbībām, kuru mērķis ir ieviešana saskaņā ar citām Savienības programmām.

IV nodaļa

Inovācija

12. pants

Eiropas Inovācijas padomes valde

1. Eiropas Inovācijas padomes valde (“EIP valde”) Komisiju konsultē par:
- a) vispārējo stratēģiju attiecībā uz EIP komponentu pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” III daļā “Inovācija”, ņemot vērā papildināmību ar Eiropas Konkurētspējas fondu;
 - b) darba programmu EIP darbību īstenošanai, tai skaitā par kritērijiem priekšlikumu novērtēšanai un atbilstošu līdzsvaru starp dažādiem finansējuma atbalsta veidiem;
 - c) jauno tehnoloģiju tendenču apzināšanu, vadoties no EIP portfeļiem un stratēģisko projektu portfeļiem un nodrošinot papildināmību un sinerģiju ar Jauno tehnoloģiju observatoriju EKF ietvaros;

- d) EIP programmu vadītāju profilu;
- e) koordināciju ar Konsultatīvo padomi jautājumos par Eiropas Konkurētspējas fonda garantijām, finanšu instrumentiem un finansējuma apvienošanas darbībām, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda ietvaros.

2. EIP valde pēc pieprasījuma var Komisijai adresēt ieteikumus:

- a) par jebkuru jautājumu, kurš no inovācijas perspektīvas var uzlabot un veicināt inovācijas ekosistēmas visā Savienībā, EIP mērķu sasniegšanu un ietekmi un inovatīvu uzņēmumu spēju ieviest savus risinājumus;
- b) par iespējamo regulatīvo šķēršļu, ar kuriem saskaras uzņēmēji, īpaši tie, kuriem piešķirts EIP atbalsts, noteikšanu sadarbībā ar attiecīgajiem Komisijas dienestiem, valsts un reģionālajām iestādēm un citām attiecīgajām struktūrām;
- c) par plānošanu citās īpašās programmas daļās.

3. EIP valdes darbības nolūks ir sasniegt EIP mērķus. Tā rīkojas godprātīgi un atbildīgi, un savus pienākumus veic efektīvi, nodrošinot pārredzamību.

4. EIP valdē ir 15–20 neatkarīgas augsta ranga personas no dažādām Eiropas inovācijas ekosistēmas daļām, to vidū uzņēmēji, uzņēmumu vadītāji, investori, eksperti un vadītāji inovācijas jomā un inovatīvi pētnieki un tehnoloģiju nodošanas eksperti. EIP valde sniedz ieguldījumu informēšanas pasākumos, un tās locekļi cenšas paaugstināt EIP zīmola prestižu.

5. EIP valdes locekļus ieceļ Komisija pēc atklāta uzaicinājuma izvirzīt kandidatūras vai izteikt ieinteresētību un, ņemot vērā vajadzību pēc zināšanu, dzimuma, vecuma un ģeogrāfiskā izvietojuma līdzsvara un tematisko sadalījumu.

6. Valdes locekļu pilnvaru termiņš ir divi gadi, un to var divreiz pagarināt.

7. EIP valdei ir priekšsēdētājs, kurš ir augsta līmeņa amatpersona, kas ir saistīta ar inovācijas vidi un kam ir pierādīta pieredze un pamatīga izpratne par inovāciju attīstību no pētniecības līdz tirgum un izvērsšanai.
8. EIP valdes priekšsēdētājam ir neatkarīga īpašā padomdevēja statuss, un to ieceļ Komisija saskaņā ar pārredzamu darbā pieņemšanas procesu. EIP valdes priekšsēdētāja pilnvaru laiks ir ierobežots uz maksimums četriem gadiem, un to var atjaunot vienu reizi.
9. EIP valdes priekšsēdētājs vada EIP valdi, sagatavo tās sanāksmes, uzdod uzdevumus valdes locekļiem un var izveidot īpašas apakšgrupas. EIP valdes priekšsēdētājs pārstāv EIP valdes viedokli inovācijas pasaulē un darbojas kā sarunu partneris ar Komisiju.
10. Komisija pieņem EIP valdes rīcības kodeksu, kurā cita starpā aplūkota arī interešu konfliktu novēršana un konfidencialitātes noteikumu pārkāpšana. EIP valdes locekļi, stājoties amatā, piekrīt ievērot rīcības kodeksu.
11. Komisija sniedz administratīvu atbalstu EIP valdei un EIP valdes priekšsēdētājam.

13. pants

Eiropas inovācijas ekosistēmas

Īpašā programma atbalsta:

- a) savienotu centru izveidi un atbalstu visā Savienībā, veicinot sadarbību un nodrošinot pētniekiem, novatoriem, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem piekļuvi resursiem, partneriem un pielāgotām speciālajām zināšanām un pakalpojumiem un partneriem, tostarp ieguldījumu iespējām, pirmajiem pētniecības un inovācijas un inovatīvu risinājumu pircējiem, uzņēmumiem, objektiem, kas veic eksperimentus, pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūrām, partneru piemeklēšanai un tīklošanai, talantīgiem uzņēmējiem, apmācībai un mentorēšanai;

- b) darbības, kuru mērķis ir attīstīt Eiropas mēroga inovācijas ekosistēmas galvenajās tematiskajās jomās, integrējot un palielinot stiprās puses un potenciālu, izveidojot un paplašinot pārrobežu tīklus un sadarbību, paātrinot zināšanu un tehnoloģiju ieviešanu, atbalstot inovācijas un uzņēmējdarbības prasmju attīstību un riska uzņēmumu veidošanu agrīnā posmā un veicinot zināšanu trīsstūra – augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas un uzņēmējdarbības – integrāciju visā Savienībā. Šīs darbības ietver atbalstu Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (EIT) zināšanu un inovāciju kopienām (ZIK);
- c) programmas ar mērķi atbalstīt inovatīvus MVU, jaunuzņēmumus un augošus uzņēmumus, lai tie varētu paplašināties un piekļūt starptautiskajiem tirgiem, izmantojot tirgus dzīvotspējas pētījumus, vietējiem apstākļiem pielāgotus inovācijas rīkus, sadarbību pētniecībā un inovācijā, talantu apmaiņu, pielāgotu mentorēšanu, piekļuvi globāliem ieguldītāju tīkliem, reglamentējošus norādījumus, lokalizētu tirgvedības atbalstu un vieglā ceļa pakalpojumus mērķa valstīs, un kas ir savstarpēji saistītas ar savienotiem centriem un inovācijas ekosistēmām;
- d) citas darbības inovācijas ekosistēmu un to savienojamības attīstības atbalstam, tostarp pētījumus, salīdzinošo novērtēšanu, inovācijas dalībnieku savstarpējo mācīšanos un valsts un reģionālās inovācijas politikas un stratēģiju, tostarp viedās specializācijas stratēģiju, koordināciju.

V nodaļa

Eiropas Pētniecības telpa

14. pants

Eiropas Pētniecības telpa

1. Eiropas Pētniecības telpas (EPT) īstenošana ir Savienības un tās dalībvalstu kopīgs darbs. Īpašā programma palīdz dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā ieinteresētajām personām un programmas asociētajām trešām valstīm sasniegt kopīgi saskaņotos mērķus un prioritātes, kas noteiktas Eiropas Pētniecības un inovācijas paktā ⁸, atbalstot darbības, kas saskaņotas ar EPT mērķiem un prioritārajām jomām, un veicinot un atbalstot EPT vērtības un principus.
2. Politikas atbalsta instruments sniedz dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā to reģioniem saskaņā ar to kompetenču iekšējo sadalījumu pētniecības un inovācijas jomā un programmas asociētajām trešām valstīm praktisku ekspertu atbalstu tādu reformu izstrādei, īstenošanai un izvērtēšanai, kas uzlabo to pētniecības un inovācijas ieguldījumu, politiku un sistēmu kvalitāti. Tas palīdz veidot spēcīgākas un efektīvākas valstu un reģionu pētniecības un inovācijas sistēmas un stabilāku Eiropas Pētniecības telpu.

⁸ Padomes Ieteikums (ES) 2021/2122 (2021. gada 26. novembris) par Eiropas Pētniecības un inovācijas paktu (OV L 431, 2.12.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>).

15. pants

Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana

Komponenta “Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana” ietvaros īpašā programma atbalsta patiesi integrētu un saskaņotu pētniecības un inovācijas ekosistēmu Savienībā un pievēršas Pētniecības un inovācijas pakta prioritārajām jomām, paplašinot piekļuvi pētniecības un inovācijas izcilībai visā Savienībā un par prioritāti nosakot strukturālas investīcijas un reformas. Atšķirības starp vadošajām un mazāk attīstītajām valstīm pētniecības un inovācijas rezultātu ziņā novērš, izmantojot diferencētu darbību portfeli, kas veido stabilu zinātnisko bāzi un sasaista dalībniekus un ekosistēmas, un kas veicina strukturālās politikas reformas valsts un reģionālā līmenī, kuru mērķis ir, piemēram, uzlabot pētniecības karjeras pievilcību, internacionalizāciju, pētniecības un inovācijas iestāžu vadības un pārvaldības efektivitāti vai saskaņot darbības ar Savienības iniciatīvām.

16. pants

Pētniecības infrastruktūras

1. Īpašā programma atbalsta Savienības interesēs esošu pētniecības infrastruktūru projektēšanu, izstrādi izveidi, ievērojamu modernizāciju un integrāciju. Tā atvieglo lietotāju piekļuvi visā Eiropā.
2. Pētniecības infrastruktūru darbības ir vērstas uz:
 - a) Savienības pētniecības infrastruktūru vides attīstīšanu, konsolidēšanu un racionalizēšanu, tostarp Savienības un valstu spēju koordinēšanu un devumu līdz 20 % apmērā no nozīmīgu pasaules līmeņa spēju būvniecības vai ievērojamas modernizācijas izmaksām;
 - b) transnacionālas piekļuves stiprināšanu pētniecības infrastruktūrām visās jomās un nozarēs un pielāgošanos jaunām lietotāju kopienām, paplašinot iesaisti un attiecinot to ne tikai uz primārās pētniecības lietotājiem, tostarp MVU, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem;
 - c) pētniecības infrastruktūru noturības un ilgtspējas veicināšanu, vienlaikus ņemot vērā zinātnes un tehnoloģiju straujo attīstību;

- d) datu suverenitātes veicināšanu un atrodamu, piekļūstamu, sadarbībspējīgu, atkalizmantojamu (*FAIR*) un mašīnlasāmu pētniecības datu tīkla izveides turpināšanu, tostarp paplašinot un konsolidējot Eiropas atvērtās zinātnes mākonī kā Eiropas pētniecības datu telpu, kā arī veicinot sinerģijas ar Eiropas nozaru datu telpām;
- da) pētniecības infrastruktūru sadarbību un tīklu veidošanu, personāla apmācību un kvalifikācijas celšanu, attiecīgā gadījumā kopā ar tehnoloģiju infrastruktūrām un inovācijas ekosistēmām;
- e) Eiropas pētniecības infrastruktūras politikas un starptautiskās sadarbības stiprināšanu.

17. pants

Tehnoloģiju infrastruktūras

1. Īpašā programma atbalsta Savienības interesēs esošu tehnoloģiju infrastruktūru projektēšanu, izstrādi izveidi, ievērojamu modernizāciju un integrāciju. Tā atvieglo lietotāju piekļuvi visā Eiropā.
2. Darbības ir vērstas uz:
 - a) noturīgas un ilgtspējīgas tehnoloģiju infrastruktūru Savienības vides attīstīšanu, konsolidēšanu un racionalizēšanu, tostarp Savienības, valstu un reģionu spēju koordinēšanu un devumu līdz 20 % apmērā no nozīmīgu pasaules līmeņa spēju būvniecības vai ievērojamas modernizācijas izmaksām;
 - b) tehnoloģiju infrastruktūras pakalpojumu pamanāmības un izmantošanas uzlabošanu visā Savienībā;
 - c) pētnieku, novatoru, MVU, jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu piekļuvi tehnoloģiju infrastruktūrai visā Savienībā un atbalstu valorizācijas darbībām nolūkā paātrināt ieviešanu tirgū;

- d) tehnoloģiju infrastruktūru sadarbību un tīklu veidošanu, personāla apmācību un kvalifikācijas celšanu, attiecīgā gadījumā kopā ar pētniecības infrastruktūrām un inovācijas ekosistēmām;
- e) atbalstu Eiropas tehnoloģiju infrastruktūras politikas izstrādei.

17.a pants

Atlases process pasaules līmeņa pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru būvniecības vai būtiskas modernizācijas atbalstam

1. Īpašā programma var atbalstīt Eiropas mēroga pasaules līmeņa spēju būvniecību vai ievērojamu modernizāciju svarīgās stratēģiskajās jomās, saskaņojot to ar valstu un reģionālajām programmām un maksimāli palielinot Eiropas pievienoto vērtību. Šīs infrastruktūras atlasa atklātā, pārredzamā konkursa procedūrā, un tās ir nodrošinājušas dalībvalstu stingru politisko un finansiālo apņemšanos, ņemot vērā Eiropas Pētniecības infrastruktūru stratēģijas foruma (*ESFRI*) (un jebkura cita tehnoloģiju infrastruktūru stratēģiju foruma) darbu.
2. Papildus Regulas (ES) XXX [atsauce uz Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulu] 18.a panta 2. punktā noteiktajām prasībām infrastruktūras atbilst šādiem atlases kritērijiem:
 - a) pierādījumi par to, ka ierosinātās jaunās spējas ir ļoti svarīgas un pasaules līmeņa spējas, pamatojoties uz:
 - i) Savienības interesēm: saskaņots ar Savienības stratēģiskajām prioritātēm un prasa ievērojamas Savienības un dalībvalstu kopīgas investīcijas vēlamā mēroga un tvēruma dēļ un vajadzības gadījumā piesaists citus finansējuma avotus;
 - ii) zinātnes, tehnoloģiju un/vai rūpniecības prioritātēm un politiku: būtiski uzlabojumi attiecīgajās jomās Eiropas un starptautiskā līmenī;

- iii) skaidri noteiktu spēju nepietiekamības novēršanu: papildināmība ar citām infrastruktūrām Savienības līmenī, pieejamo iekārtu un pakalpojumu saskaņošana ar neapmierinātām lietotāju vajadzībām un pētniecības un inovācijas ekosistēmas saskaņotības un konsolidācijas nodrošināšana;
 - iv) piekļuves politiku un sniegtajiem pakalpojumiem: nodrošināt efektīvu piekļuvi un pakalpojumus Savienības pētniecības un inovācijas kopienai;
- b) jauno spēju efektīva īstenošana attiecībā uz:
- i-a) pierādījumi par finansējuma trūkumu, ko nevar novērst tikai dalībvalstis un tirgus mehānismi;
 - i) pārvaldību un vadību;
 - ii) finansiālo īstenojamību un finansiālajām saistībām, tostarp no privātā sektora;
 - iii) tehnisko iespējamību, ilgtspēju un resursefektivitāti, kā arī datu stratēģiju.

Kritērijus sīkāk precizē darba programmā.

VI nodaļa

Pārejas un nobeiguma noteikumi

17.b pants

“Apvārsnis Eiropa” programmas komitejas stratēģiskās konfigurācija stratēģiskā padomdevēja loma

1. “Apvārsnis Eiropa” programmas komitejas stratēģiskā konfigurācija, kura definēta 18. panta 2. punkta a) apakšpunktā, papildus komitejas lomai Regulas (ES) 2011/182 nozīmē konsultē Komisiju un sniedz ieteikumus par:
 - a) pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” vispārējo stratēģisko virzienu un prioritātēm, ņemot vērā Regulas [“Apvārsnis Eiropa” regula] 3. pantā noteiktos mērķus un 1.a punktā izklāstīto procesu;
 - b) programmas saskaņošanu ar Savienības politikas mērķiem stratēģisko prioritāšu noteikšanas procesa kontekstā;
 - c) saskaņotību un sinerģiju starp programmu un citām Savienības programmām un instrumentiem, jo īpaši nolūkā maksimāli palielināt ietekmi un izvairīties no pārklāšanās.

Stratēģiskā konfigurācija var arī apmainīties ar informāciju par citiem jautājumiem, kas saistīti ar šo programmu.
2. Savā pirmajā sanāksmē padomdevēja lomā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, programmas komitejas stratēģiskā konfigurācija pieņem savu reglamentu, kas jāievēro, kad šī konfigurācija pilda padomdevēja funkcijas.

3. Pildot padomdevējas funkcijas, tā rīko kārtējās sanāksmes vismaz reizi gadā un papildus pēc dalībvalstu vienkārša balsu vairākuma pieprasījuma. Komisija sasauc sanāksmes un sagatavo darba kārtību pēc apspriešanās ar stratēģiskās konfigurācijas locekļiem atbilstīgi stratēģiskās konfigurācijas padomdevēja uzdevumiem, ievērojot šo regulu un tās reglamentu. Lai risinātu kopīgi svarīgus jautājumus, jo īpaši tos, kas saistīti ar II pīlāra komponentu “Konkurētspēja”, tiek organizētas kopīgas sanāksmes starp stratēģisko konfigurāciju, kas pilda padomdevējas funkcijas, un EKF Vispārējo komiteju, kas pilda padomdevējas funkcijas.
4. Dalībvalstis jau agrīnā posmā iesaistās “Apvārsnis Eiropa” stratēģisko prioritāšu noteikšanā saskaņā ar šādu procesu:
- a) Komisija Eiropas Pētniecības telpas un inovācijas jautājumu komitejai (*ERAC*) sniedz attiecīgu analīzi, tostarp no jauno tehnoloģiju novērošanas centra, stratēģiskās prognozēšanas ziņojumus, kā arī attiecīgā gadījumā uz pierādījumiem balstītu ieinteresēto personu ieguldījumu;
 - b) pēc tam *ERAC* sniedz stratēģisku ieguldījumu pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” vispārējās stratēģiskās pētniecības un inovācijas ievirzēs un prioritātēs.
 - c) *ERAC* ieteikumus ņem vērā, Komisijai sagatavojot pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” daudzgadu stratēģisko dokumentu, kas aptver programmas četrus pīlārus, vienlaikus ievērojot to specifiku. Komisijas izstrādātā pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” daudzgadu stratēģiskā dokumenta daļa, kas attiecas uz II pīlāra komponentu “Konkurētspēja”, ir tāda pati kā EKF regulas 13.b panta 4. punkta iii) apakšpunktā minētā daudzgadu stratēģiskā dokumenta daļa, kas attiecas uz II pīlāra komponentu “Konkurētspēja”. Minēto daudzgadu stratēģiskā dokumenta daļu apspriež d) apakšpunktā minētajās stratēģiskajās sanāksmēs;

- d) stratēģiskā konfigurācija tās padomdevēja statusā un EKF Vispārējā komiteja saskaņā ar Regulas [EKF regula] 13.b pantu tās padomdevēja statusā rīko kopīgas stratēģiskas padomdevēju sanāksmes, lai risinātu kopīgi svarīgus jautājumus, kas saistīti ar sadarbīgu pētniecību un inovācijas darbībām, ko finansē no II pīlāra komponenta “Konkurētspēja”;
- e) stratēģiskā konfigurācija, ņemot vērā pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” daudzgadu stratēģisko dokumentu, pirms darba programmu sagatavošanas sniedz Komisijai ieteikumus par pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” vispārējo stratēģisko virzību un prioritātēm.

Šā punkta a)–e) apakšpunktā izklāstītais process notiek pirms pirmo darba programmu sagatavošanas un trīs gadus pēc programmas sākuma.

18. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Komiteja sanāk šādos sastāvos, ņemot vērā apspriežamo jautājumu:

Stratēģiskā konfigurācija: stratēģiskais pārskats par īpašās programmas īstenošanu un īstenošanas saskaņotība tās atsevišķo darba programmu, tostarp Eiropas partnerību, ietvaros;

- EPP;
- MSCA;
- Sabiedrība;
- EIP un Eiropas inovācijas ekosistēmas;

- Eiropas Pētniecības telpa un Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana;
 - Pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūras.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
 4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
 5. Ja komitejas atzinums jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa vienkāršs komitejas locekļu vairākums.
 - 5.a Attiecībā uz īstenošanas aktiem, kas jāpieņem, – ja Komiteja atzinumu nesniedz, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.
 - 5.b Komisija regulāri un jau agrīnā posmā informē Komiteju par īpašās programmas īstenošanas vispārējo progresu. Tā jo īpaši sniedz informāciju par individuāliem projektiem, kas ļauj uzraudzīt visu katra priekšlikuma darbības laiku, katra uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus un projekta īstenošanas rezultātiem un par pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” budžeta komponentu un apakškomponentu izpildi.
 6. Saskaņā ar Savienības noslēgtajiem starptautiskajiem nolīgumiem programmas komitejas sanāksmēs par novērotajiem var uzaicināt asociēto trešo valstu vai starptautisku organizāciju pārstāvjus, ievērojot nosacījumus, kas paredzēti komitejas reglamentā, un ņemot vērā Savienības vai tās dalībvalstu drošības un sabiedriskās kārtības apsvērumus.

19. pants

Atcelšana

Lēmumu (ES) 764/2021 atceļ no 2028. gada 1. janvāra.

20. pants

Pārejas noteikumi

1. Šis lēmums neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu – līdz to slēgšanai – saskaņā ar Lēmumu (ES) 2021/764, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai.
2. No īpašās programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp īpašo programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Lēmumu (ES) 2021/764.

21. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs/priekšsēdētāja
